

Huset på billedet ovenover er fredet. Det er staten via Kulturarvsstyrelsen, der bestemmer, om et hus eller en bygning skal fredes. Det er samme styrelse, der har ansvaret for de fredede bygninger og godkender forslag til istandsættelser og restaureringer i samråd med Det særlige Bygningssyn.

Et hus eller en bygning skal bidrage med en fortælling om en periode i danmarkshistorien for at kunne blive fredet og skal have en særlig betydning for bolig-, arbejds- eller produktionsvilkårene eller andre træk i den samfundsmæssige udvikling i Danmark. Et fredet hus har nogle særlige arkitektoniske eller kulturhistoriske kvaliteter, der er af national betydning.

I Danmark drejer det sig om ca. 9700 fredede bygninger.

Som ejer af et fredet hus/bygning anses man som forvalter af et stykke kulturarv, hvorfor der er begrænsninger i forhold til, hvad man må gøre, såfremt man ønsker at bygge om eller sætte huset i stand. Samtidigt skal man også holde huset/bygningen i forsvarlig stand. Alle ændringer kræver tilladelse med indsendelse af planer, tegninger og beskrivelse af projektet.

Som modvægt mod disse ulemper og restriktioner ved at eje et fredet hus/bygning er der en række økonomiske fordele, der gør, at det for mange ejere kan være økonomisk attraktivt.

Skal man istandsætte sit fredede hus, kan man søge støtte til arbejdet – både arbejde inden- og udenfor. Der kan søges til finansiering, faglig bistand og til materialer. Som ejer kan man også trække de faktiske udgifter til bygningens drift og istandsættelse fra i skat.

Endelig kan man som ejer søge om at blive fritaget for at betale ejendomsskat. Disse vilkår for fredede huse/bygninger har eksisteret gennem mange år og har bidraget til, at der i Danmark er en lang række fredede, velholdte huse, bygninger, der hver for sig er et lille stykke danmarkshistorie. Ingen sætter spørgsmålstegn ved den samfundsmæssige og kulturelle værdi af dette.

Skibet ovenover illustrerer et andet stykke danmarkshistorie, der afvikles på havene. Danmark har gennem århundreder været en stor søfartsnation og har qua sine over 200 øer, knap 400 havne og mere end 7000 km kystlinie optimale vilkår for at udnytte havene til sejlads.

I dag udgør handelsflåden skibe af stål, og drivkraften er diesel.

Men ud over denne erhvervsmæssige skibstonnage sejler der også ca. 375 træskibe rundt som levende eksempler på, hvordan transport på havene foregik for år tilbage. Størstedelen af disse træskibe er privatejede, men i modsætning til ejerne af fredede bygninger skal skibsejeren selv afholde alle udgifter til vedligehold, havneafgifter mm.

Finanskrisen sætter også sine spor blandt træskibsfolket. Der er langt færre betalende gæster, der går om bord – flere skibe er gået konkurs, og man kan frygte, at disse vil blive solgt til udlandet.

Set med kulturelle briller må træskibene tilskrives en lige så stor bevaringsmæssig værdi som de fredede huse og bygninger.

Skal det fremover være muligt at sikre denne kulturværdi i Danmark, finder Træskibs Sammenslutningen, at der i lighed med vilkårene for de fredede huse/bygninger skabes lempeligere økonomiske vilkår for ejerne af de bevaringsværdige træskibe.

Eksempler på lempeligere økonomiske vilkår kunne være:

- ❖ Fritagelse for moms og afgifter på brændstof
- ❖ Fritagelse for moms på værftsarbejde
- ❖ Sidestilling med fredede bygninger således at faktiske udgifter til drift og vedligeholdelse bliver skattemæssigt fradragsberettigede.